

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

Socialförvaltningen
Stockholm Stad

2017 -08- 23

2017-06-27

Forskningsuppdrag avseende hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad, Göteborgs stad och Malmö stad

Parter:

Utförare: Örebro universitet, Uppdrag AB
Fakultetsgatan 1
701 82 Örebro
Organisationsnummer: 556897-5345

och

Uppdragsgivarna: Stockholms stad
Socialförvaltningen
Box 44
123 21 Farsta
Organisationsnummer: 212000-0142

Göteborgs stad
Stadsledningskontoret
404 82 Göteborg
Organisationsnummer: 212000-1355

Malmö stad
205 80 Malmö
Organisationsnummer: 212000-1124

Tidsplan:

2017-07-01 – 2018-04-30

§ 1 Forskningens bakgrund och utgångspunkter

Det har tidigare genomförts flera olika studier av hedersrelaterat våld och förtryck i Sverige (exempelvis Ungdomsstyrelsen 2009, Schlytter et al. 2009, VHEK 2015 och 2016, Rädda Barnen 2016). Detta är bara ett urval av de studier som genomförts i Sverige under de senaste åren, men visar på att den kunskap som finns om hedersrelaterat våld och förtryck stundtals är motstridig då studierna presenterar väldigt olika resultat. Troligen beror detta på att man haft olika definitioner av hedersrelaterat våld och förtryck, olika målgrupper och urval, samt olika undersökningsmetoder. De studier som hittills genomförts i Sverige har dessutom främst inriktat sig på att beskriva flickor och kvinnors situation och ger därmed inte en tillräckligt heltäckande bild av frågans komplexitet.

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

Mot bakgrund av ovanstående ser Uppdragsgivarna ett behov av att genomföra en gemensam studie av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär. Studien ska utformas så att det går att göra jämförelser mellan de tre städerna, men inte vara en jämförande studie i sig. Målet är att få en tydlig bild av omfattningen av det hedersrelaterade våldets och förtryckets utbredning i de tre städerna, samt dess karaktär. Studiens resultat kommer att utgöra underlag i Uppdragsgivarnas fortsatta utveckling av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Utgångspunkten för uppdraget är att hedersrelaterat våld och förtryck är en komplex samhällsfråga där det finns flera perspektiv och spänningar dem emellan vilket försvårar både kunskapsinhämtning samt arbetet med förebyggande insatser. Studier, bland annat Länsstyrelsen i Östergötland (2015), visar att felaktiga föreställningar om vem som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck leder till att många barn och ungas utsatthet inte uppmärksammas. Det beskrivs bland annat hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck fortfarande präglas av bilden av att den utsatta är en heterosexuell flicka eller ung kvinna. Personer med funktionsnedsättningar, pojkar och män, ensamkommande barn och unga, samt hbtq-personer riskerar därmed att osynliggöras när de inte passar in i den mall man skapat för att identifiera utsatta.

Tidigare svenska studier har som nämnts ovan framförallt fokuserat på flickors och kvinnors situation. Uppdragsgivarna menar att mer kunskap behöver förvärvas avseende andra utsatta gruppers situation. Utifrån denna problemformulering anses att en bred ansats och ett intersektionellt perspektiv är nödvändigt som inkluderar såväl flickor och kvinnor, pojkar och män, ålder, sexuell läggning, könsidentitet och funktionalitet. Likväl behöver det komplexa förhållandet mellan utsatta och utövare problematiseras och nyanseras. Detta bedöms förutsätta att flera olika insamlingsmetoder behövs och att en kombination av kvalitativa och kvantitativa metoder därför ska användas i studien, för att bidra till en fördjupad bild av problematiken och ett förbättrat kunskapsunderlag för fortsatt arbete.

§ 2 Forskningens syfte

Uppdraget avser att studera det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i Stockholm, Göteborg och Malmö med ett tudelat syfte: dels att bidra till att belysa det hedersrelaterade våldets och förtryckets komplexitet och dels att ge de tre städerna kunskapsunderlag till förbättrade möjligheter att främja, förebygga och vidta adekvata insatser både för dem som utsätts samt för förövarna. Studien ska utgå ifrån en intersektionell ansats för att ge en så heltäckande bild som möjligt av det hedersrelaterade våldet och förtrycket i de tre städerna med utgångspunkt i att flera dimensioner och maktordningar samverkar med varandra.

Studien ska belysa följande övergripande frågeställning och underfrågor:

Hur ser omfattningen och karaktären av det hedersrelaterade våldet och förtrycket ut i de tre städerna?

- Vilka uttryck och dominerande former tar sig det hedersrelaterade våldet och förtrycket?
- I vilka olika sammanhang begås dessa?
- Hur skiljer sig dessa former inom och mellan olika grupper? (gruppindelning kan exempelvis utgå ifrån de sju diskrimineringsgrunderna och hur dessa samverkar med varandra: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, men även inkludera socioekonomi och geografisk hemvist)

- Hur ser förhållandet mellan offer och förövare ut och hur skiljer sig detta mellan grupper?
- Vilka begränsningar upplevs och hur skiljer sig dessa mellan grupper?
- Hur påverkar de upplevda begränsningarna förhandlingsutrymmet hos olika grupper?
- Vilka konsekvenser får de upplevda begränsningarna?
- Hur kan detta kopplas till omgivningen, grannskapet och/eller bostadsområdet?
- Vilka rekommendationer och behov framkommer utifrån studien när det gäller förbättrade möjligheter att främja, förebygga och vidta adekvata insatser?

§ 3 Uppdragets utförare

Utifrån uppdragets karaktär och komplexitet anses att en studie grundad i vetenskaplig forskning krävs och att akademien således är en lämplig utförare för att bidra till största möjliga jämförbarhet. Med utgångspunkt i tidigare studier och deras motstridiga resultat, krävs således vetenskaplig sakkunskap och legitimitet för att säkerställa jämförbarhet mellan de tre städerna samt över tid.

Forskningens mål utgörs av ett arbete som ska grundas dels på befintlig kunskap och dels att förvärva ny kunskap som ska erhållas genom välunderbyggda kvantitativa och kvalitativa undersökningar för att kunna utveckla kunskapsunderlag till förbättrade insatser. För att kunna genomföra forskningsuppdraget behöver forskarna kunskap om komplexiteten i ämnet hedersrelaterat våld och förtryck och de olika perspektiven och spänningar som kan försvåra kunskapsinhämtningen. En förutsättning är att uppdragets utförare har en gedigen och långvarig kunskap inom området hedersvåld och förtryck och dess målgrupper samt hur dessa kan nås.

Uppdraget ska fördelas på ett flertal forskare. Den huvudansvariga för den kvantitativa datainsamlingen är Sara Högdin, Halmstad Högskola och för den kvalitativa datainsamlingen och samordning är Rúna í Baianstovu, Örebro Universitet. Samordnaren ansvarar för helheten och uppdragets genomförande, redovisningen av resultatet, samt är kontaktperson till Uppdragsgivarna. Det behövs även forskare som kan bistå med mer specialinriktad kompetens så att en intersektionell ansats säkerställs. För detta ansvarar Utföraren.

Forskarna ska samarbeta med avsikt att komplettera varandras kompetenser och med syfte att de kvantitativa och kvalitativa studierna förstärker varandra och bidrar till en enhetlig analys. För samtliga forskare krävs dokumenterade förkunskaper på området.

Utföraren ställer erforderliga personella resurser, med för uppgiften adekvat utbildning och kompetens, till förfogande för uppdragets genomförande och ansvarar för att det utförs planerligt. Utföraren är arbetsgivare och har det fulla arbetsgivaransvaret för följande:

- Att gällande lagar, författningar, kollektivavtal och kollektivavtalsliknande förhållanden iakttas
- Att anställa, avlöna och säga upp personal
- Att skatter och sociala avgifter inlevereras
- Att förebygga skador som kan drabba personalen.

§ 4 Uppdragets genomförande

- **Forskningsöversikt**

En kortfattad översikt och sammanställning av befintlig forskning och tidigare studier av hedersrelaterat våld och förtryck i Sverige ska genomföras. Syftet är att redogöra för de teoretiska utgångspunkterna och visa på behovet av en intersektionell ansats och analys.

- **Etikprövning**

Utföraren ansvarar för att etikprövning genomförs för de delar av studien som kräver godkännande av etikprövningsnämnden i Uppsala. Detta ska göras enligt gällande lagstiftning om etikprövning. PUL-ansvarig i projektet är Rúna í Baianstovu, Örebro Universitet.

- **Fokusgruppsintervjuer**

Fokusgruppsintervjuer ska dels ligga till grund för framtagandet av frågor till enkätundersökningen, samt ligga till grund för analysen för att ge en fördjupad bild av problematiken. Fokusgruppsintervjuer ska genomföras med den idéburna sektorn men även med olika professioner i städernas olika verksamheter. Detaljer framgår i bilaga 1: Forskningsplan.

- **Enkätundersökning**

Utgångspunkten för enkätundersökningen är att problematiken är svårfångad och att det finns risker att vissa grupper antingen känner sig utpekade eller avstår från att svara och därför behöver urval, bortfall, generaliserbarhet och frågor begründas noggrant. Här behöver begränsningar och lärdomar från tidigare studier ligga till grund för att formulera frågor med en bredare ansats. Därtill krävs en noggrann urvalsprocess och ett gediget förankringsarbete vid de skolor som ska ingå i studien.

Frågorna i enkätundersökningen ska utformas med stöd i tidigare forskning och på bästa möjliga sätt säkerställa att grupper som tidigare inte blivit synliggjorda fångas upp. Det ska även genomföras en mindre pilotstudie bland ungdomar där enkätens frågor testas och diskuteras.

Enkätundersökningen ska genomföras på ett representativt och statistiskt säkerställt urval av grundskolor i de tre städerna snarare än på förhand utgå ifrån ett förutbestämt urval riktat mot vissa stadsdelar. Enkäten kommer att rikta sig till elever som fyllt 15 år och går i årskurs 9. Det är viktigt att nå så många unga som är möjligt i varje stad för att få ett tillräckligt statistiskt säkerställt underlag. Enkäterna ska med fördel vara webbaserade men även finnas tillgängliga för att fyllas i manuellt.

Forskarna har det övergripande ansvaret för enkätinsamling, som utförs av projektassistenter med lokal förankring i varje stad. Kommunerna bistår även med kontakter inom skolorganisationen.

- **Individuella djupintervjuer**

De individuella djupintervjuerna ska genomföras utifrån ett strategiskt urval, se bilaga 1: Forskningsplan. Djupintervjuerna syftar till att ge en fördjupad analys av studiens frågeställningar genom att vara ett komplement i förhållande till de grupper som i tidigare studier varit svåra att nå. Urvalet ska utgå ifrån studiens intersektionella ansats som inkluderar såväl flickor och kvinnor, pojkar och män, sexuell läggning, könsidentitet och funktionalitet.

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

- **Regelbundna avstämningar**

Under uppdragets gång åtar sig Uppdragsgivarna att ordna regelbundna avstämningar i en arbetsgrupp där forskare och representanter från samtliga tre städer ingår. Dessa ska ske med en regelbundenhet av ca 6 veckor och kan delvis ske via Skype eller liknande.

Utöver detta åtar sig Uppdragsgivarna att ordna möten med referensgrupper i de tre städerna där, förutom ovan nämnda, även representanter från den idéburna sektorn ingår. Antalet referensgruppsmöten ska vara minst tre stycken. Det första ska vara till grund för fokusgruppsintervjuerna, den andra till grund för enkätens utformande och det tredje till grund för analysen. Uppdragsgivarna åtar sig även att bistå i kontakt med skolor för att möjliggöra genomförandet av enkätundersökningarna.

§ 5 Sekretess

Vid tillämpningen av detta avtal iakttar Utföraren de bestämmelser om sekretess som följer av Offentlighets- och sekretesslagen. Samtliga avtalsparter, uppdragsgivarna och utförare, ansvarar för att anonymitetsskyddet för informanter och respondenter säkras och att uppgifter som enskilda lämnat inte kan spridas till obehöriga.

§ 6 Redovisning av resultat och resultatspridning

- **Analys av resultaten**

I analysen ska ett resonemang föras kring hur omfattningen och karaktären av det hedersrelaterade våldet och förtrycket ser ut i de tre städerna utifrån en intersektionell ansats. Analysen ska vara ett kunskapsunderlag för fortsatt arbete att stärka insatserna i de tre städerna och i slutsatserna lyfta fram de rekommendationer och behov av insatser som uppstår utifrån resultaten som presenteras.

- **Skriftliga rapporter**

Redovisningen av resultatet ska vara uppdelad i tre separata delrapporter för vardera av de tre städerna med en jämförande sammanfattning. Studien ska utformas så att det går att göra jämförelser mellan de tre städerna, men inte vara en jämförande studie i sig.

Målgruppen för rapporterna är tjänstepersoner, förtroendevalda och idéburen sektor i de tre städerna och rapporternas upplägg och språk ska anpassas utifrån denna målgrupp. Rapporterna ska därmed vara kortfattade och skrivna med lättillgängligt språk. Visualisering av resultaten ska redovisas i rapporterna, men detaljerade tabeller och dylikt kan med fördel redovisas i bilagor.

Samtliga rapporter ska vara färdigställda, godkända av Uppdragsgivarna och levererade för att presenteras i de tre städerna senast 2018-04-30.

- **Seminarier**

Utföraren ska även redovisa resultaten i ett halvdagsseminarium i respektive stad. Seminarierna ska hållas i direkt anslutning till färdigställandet av rapporterna.

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

§ 7 Ersättning

Ersättningen är 3 615 000 kronor exklusive moms och faktureras i enlighet med gällande debiteringsnormer vid Örebro universitet.

Uppdragsgivarna betalar överenskommen ersättning enligt följande andelar:

Stockholms Stad	1 222 000 kr + moms
Göteborgs Stad	1 222 000 kr + moms
Malmö Stad	1 171 000 kr + moms

Utförare åtar sig att betala tillbaka felaktigt utbetald ersättning eller efter reklamation, se § 15.

§ 8 Äganderätt till resultat och nyttjanderätt

Alla resultat som har direkt anknytning till uppdraget utgör Uppdragsgivarnas egendom.

Forskningsmaterialet ska hanteras av Uppdragsgivarna och Utförare på ett etiskt hållbart sätt med hänsyn till ämnets känslighet för samhället i sin helhet och för forskningspersonerna. Av etiska skäl samt av skäl som kan relateras till studiens validitet och reliabilitet måste forskarna kunna garantera forskningspersonerna att allt forskningsmaterial hanteras och nyttjas i enlighet med det syfte som de informerats om och gett sitt samtycke till.

All data ska förvaras på Halmstad Högskola och Örebro universitet i enlighet med gällande bestämmelser om hur forskningsmaterial ska förvaras. Varje forskare ska ha tillgång till det forskningsmaterial hen själv har producerat efter att studien är avslutad och avrapporterad.

Efter att studien är avslutad och avrapporterad ska en styrgrupp upprättas under minst två år som består av representanter från Uppdragsgivarna samt Sara Högdin, Halmstad Högskola, och Rúna í Baianstovu, Örebro universitet. Styrgruppens syfte är att lämna synpunkter på andra forskares och Uppdragsgivarnas begäran att få tillgång till datamaterialet. Varje forskare ska ha möjlighet att få tillgång till datamaterialet för sådan forskning som är förenlig med studiens övergripande syfte. Andra forskares begäran om tillgång till datamaterialet ska behandlas med yttersta försiktighet med hänvisning till materialets etiskt känsliga karaktär. Universitetet/högskolan har därvidlag, vid begäran om utlämnande, att följa tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens regler för utlämnande av allmänna handlingar samt att följa tillämpliga sekretessregler.

Utföraren äger rätt att, i enlighet med etikprovningens villkor, använda materialet i sin forskning och ska i artiklar och vid presentationer ange att arbetet har genomförts med forskningsmedel av Uppdragsgivarna.

§ 9 Forskareetik

De forskningsetiska riktlinjerna om information, samtycke, konfidentialitet och nyttjande som poängteras i regeringens forskningsetiska proposition (Regeringen 2002) ska respekteras i studiens samtliga delar i allt handlande som involverar samhälle, uppdragsgivare och

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

arbetsgivare, kollegor samt forskningspersoner (SRA 2017). Detaljer framgår i bilaga 1: Forskningsplan.

§ 10 Ändringar och tillägg

Ändringar av eller tillägg till detta avtal ska för att vara giltiga upprättas skriftligen och undertecknas av alla Parter. Muntliga överenskommelser gäller inte.

§ 11 Avtalets giltighetstid

Detta avtal gäller från undertecknandet till och med 2018-04-30.

§ 12 Dröjsmål

Dröjsmål föreligger när avtalad aktivitet inträffar efter avtalad leveransdag och detta beror på Utföraren eller på omständigheter som beror på Utföraren.

Utföraren har rätt att förlänga uppdraget om Utföraren försenas eller hindras att fullfölja uppdraget på grund av omständigheter som beror på Uppdragsgivarna. Detta utgör inte dröjsmål. Om Utföraren finner eller befarar att tidsplanen (se bilaga, projektplan) inte kan hållas, ska Utföraren genast underrätta Uppdragsgivarna. Utföraren ska samtidigt underrätta Uppdragsgivarna om anledning till dröjsmålet och om när resultat kan levereras. Uppdragsgivarna har vid dröjsmål som pågår mer än två (2) månader rätt att säga upp avtalet till omedelbart upphörande.

§ 13 Information

Båda parter är skyldiga att kontinuerligt informera varandra om förändringar som är av betydelse för avtalets genomförande.

§ 14 Omförhandling

Part får påkalla omförhandling av bestämmelse i upprättat avtal om ändrade förhållanden gör att bestämmelsen väsentligt motverkar de förutsättningar som detta avtal bygger på. Anmälan om omförhandling ska ske så snart det åberopade förhållandet blivit känt för part som åberopar omförhandlingsrätten och befriar inte part som åberopar omförhandlingsrätten att fullgöra berörd avtalsförpliktelse.

§ 15 Kontraktsbrott, uppsägning i förtid, hävning

Om Utföraren inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och efter anmodan inte inom skälig tid vidtar rättelse får Uppdragsgivarna antingen avhjälpa bristen på Utförarens bekostnad eller göra avdrag på ersättningen.

I händelse av att Utföraren, trots försök till rättelse enligt ovan, inte visar sig uppfylla angivna krav på genomförande av uppdrag samt om eventuellt angivna brister inte åtgärdas på godtagbart sätt efter skriftlig erinran, med skälig tid däremellan, ska avtalet kunna sägas upp i

Stockholms
stad

Göteborgs
Stad

Malmö stad

förtid. Uppsägning av avtalet sker skriftligen. Ömsesidig uppsägningstid är 3 månader. Vid uppsägning regleras ersättningen av forskningsmedel enligt den ekonomiska redovisningen tills uppsägningstidens utgång. De medel som inte används till det ändamål som forskningsmedel avser enligt detta avtal ska betalas tillbaka till Uppdragsgivarna vid uppsägningstidens utgång.

Vid kontraktsbrott av väsentlig betydelse äger part rätt att häva avtalet. Som sådant kontraktsbrott räknas att Utföraren vid utförande av uppdraget inte uppfyllt krav fastställda i avtalet.

Uppdragsgivarna har härutöver rätt att häva avtal om Utföraren inte fullgör sina skyldigheter gällande socialförsäkringsavgifter och skatter, försätts i konkurs eller eljest befinner sig vara på sådant obestånd att företaget inte kan förväntas fullgöra sina åtaganden.

Hävande part är berättigad till skadestånd.

§ 16 Tvist

Eventuell tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal och därmed sammanhängande rättsförhållanden ska i första hand avgöras i förhandling mellan parterna och därefter avgöras i svensk allmän domstol med tillämpning av svensk rätt.

§ 17 Kontaktpersoner

Uppdragsgivarna

Helen Arfvidsson
Planeringsledare, Mänskliga rättigheter
Stadsledningskontoret
Göteborgs stad
Tel: 0722-55 81 51
E-post: Helen.Arfvidsson@stadshuset.goteborg.se

Utföraren

Rúna í Baianstovu
Lektor i socialt arbete
Örebro Universitet
Tel: 0727371012
E-post: Runa.Baianstovu@oru.se

Bilagor

- 1 – Forskningsplan
- 2 – Budget

Stockholms stad

Göteborgs Stad

Malmö stad

Detta avtal har upprättats i fyra originalexemplar, ett exemplar till varje part.

För Örebro universitet, Uppdrag AB

Anna Ragén

Underskrift
Anna Ragén
Verkställande Direktör
Örebro,

För Stockholms stad

Gillis Hammar

Underskrift

Gillis Hammar,
Förvaltningschef
Stockholm,

Jenny Swäro / JENNY SWÄRO
Tf. förvaltningschef

För Göteborgs stad

Tina Liljedahl Scheel 2017-06-21

Underskrift

Tina Liljedahl-Scheel
Tf HR-direktör
Göteborg,

För Malmö stad

Britt-Marie Persson

Underskrift

Britt-Marie Persson *Pettersson*
Förvaltningsdirektör
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Malmö,

Kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad, Göteborgs stad och Malmö stad- Storstadsprojektet

Budget

Kvalitativa forskare	762 222
Kvantitativa forskare	878 690
Projektassistenter	680 589
<i>Total kostnad personal</i>	<i>2 321 501</i>
Resor, material, lokaler, etikprövning m m.	307 695
OH kostnader	985 804
<i>Totalt kostnad Storstadsprojektet</i>	<i>3 615 000</i>